

22. oktober 2015

Til Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

I hele landet er socialrådgivere og tandlæger dagligt i kontakt med socialt udsatte, som ikke får den nødvendige tandbehandling. Mange socialt udsatte har rådne tænder og tilbagevendende tandpine. Nogle af dem har kun få tænder tilbage, andre har betændelse i hele munden. Fælles for dem er, at de ikke har mulighed for at betale regningen hos tandlægen.

Det er et stort problem, både for den enkelte borger og for samfundet. Sunde og pæne tænder er ofte en nødvendig adgangsbillet til arbejdsmarkedet. Dårlig tandsundhed kan være en afgørende barriere for kontanthjælpsmodtagere mv., der ellers er parate til at træde ind på arbejdsmarkedet.

Dårlig tandsundhed og utilstrækkelig mundhygiejne er imidlertid også en barriere for social netværksdannelse i det hele taget. Mange socialt udsatte med betændte eller manglende tænder holder sig tilbage fra social aktivitet og har svært ved at etablere parforhold.

Tilskudsordning fungerer ikke efter hensigten

Pr. 1. januar 2013 etableredes en særlig tilskudsordning for kontanthjælpsmodtagere mv. via lov om aktiv socialpolitik § 82 a. Der blev afsat 720 mio. kr. over en fire-årig periode, dvs. 180 mio. kr. om året. I 2013 kom kun 48 ud af de afsatte 180 mio. kr. målgruppen til gode. I 2014 var ordningens indkøringsperiode afsluttet – men alligevel blev kun 85 ud af de afsatte 180 mio. kr. brugt. Der er ingen tegn på, at billedet ser væsentligt anderledes ud i 2015.

Der er ifølge Dansk Socialrådgiverforening og Tandlægeforeningens vurdering tre hovedårsager til, at tilskudsordningen – trods en lovændring i maj 2015 – ikke fungerer efter hensigten:

- 1) Kontanthjælpsmodtagere, der er fyldt 25 år, selv skal betale dels de første 600 kr., dels 35 % af resten. Det betyder, at den kontanthjælpsmodtager, der får udført tandbehandling for 10.000 kr., selv skal betale næsten 4.000 kr. Det har stort set ingen kontanthjælpsmodtagere realistisk mulighed for.
- 2) Der mangler fortsat en opsøgende indsats over for målgruppen på tværs af faggrupper og sektorer. Lovgivningen har med lovændringen fra maj 2015 åbnet mulighed for en sådan indsats, men vi ser den endnu ikke udført i praksis i alle kommuner.
- 3) Tilskudsordningen omfatter ikke de hjemløse. I mange byer findes der særlige tandplejetilbud til hjemløse, men disse tilbud beror fuldstændig på frivilligt arbejde.

Tre løsningsforslag

Da midlerne er til stede, foreslår Dansk Socialrådgiverforening og Tandlægeforening, at der sættes ind på tre områder: For det første skal egenbetalingen på 35 % sættes markant ned. For det andet skal den opsøgende indsats i kommunerne opprioriteres betydeligt, og den skal være til stede i alle kommuner. Og for det tredje skal der afsættes fx 30 ud af de i forvejen afsatte 180 mio. kr. til økonomisk støtte til de frivillige tandplejetilbud for hjemløse.

Foretræde

Dansk Socialrådgiverforening og Tandlægeforeningen vil gerne uddybe og drøfte problematikken vedr. tandpleje til socialt udsatte og mulige løsninger. Dansk Socialrådgiverforening og Tandlægeforeningen søger derfor hermed om fælles foretræde for Social- og Indenrigsudvalget.

Med venlig hilsen

Majbrit Berlau
Formand for Dansk Socialrådgiverforening

Freddie Sloth-Lisbjerg
Formand for Tandlægeforeningen